

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z powództwa J. B.  
przeciwko F. Spółce Akcyjnej w W.  
o odszkodowanie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 25 maja 2021 r.,  
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.  
z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt XXI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 30 grudnia 2019 r., rozpoznając apelację powoda J. B. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 maja 2019 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanej „F.” Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 50.000 zł tytułem odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej strona pozwana, zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości, podniosła zarzut naruszenia: przepisów postępowania: 1) art. 382 oraz art. 327<sup>1</sup> § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez: (-) brak oceny dowodu z dokumentu w postaci wiadomości sms z

dnia 23 marca 2017 r. skierowanej przez powoda do ówczesnego członka zarządu pozwanej spółki L. S. oraz wiadomości e-mail z dnia 13 kwietnia 2017 r. skierowanej do powoda przez L. S., z których jednoznacznie wynika, że powód posiadał dokumentację lub wiedział, gdzie znajduje się dokumentacja dotycząca inwestycji K. w M., co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem gdyby Sąd ocenił te dowody i rozważył ich znaczenie, dokonałby ustaleń obejmujących stwierdzenie, iż powód miał świadomość, że otrzymał polecenie przekazania pracodawcy istotnej wiedzy i dokumentacji dotyczącej inwestycji K. w M., wiedział o jaką dokumentację chodzi i do dnia rozwiązania z nim umowy o pracę nie wykonał polecenia pracodawcy, co winno doprowadzić do oceny, iż powód naruszył ciężko swój podstawowy obowiązek pracowniczy, tj. bez uzasadnionej przyczyny nie wykonał polecenia służbowego, (-) brak oceny zeznań powoda w zakresie, w jakim przyznał on, że w dniu 21 kwietnia 2017 r. widział pismo zawierające żądanie zwrotu samochodu służbowego, które próbowali doręczyć mu przedstawiciele pozwanej spółki J. P. i M. S. oraz J.P. w zakresie, w jakim zeznała, że powód był informowany, co zawiera pismo, które świadek wraz z M.S. próbowała doręczyć powodowi w dniu 21 kwietnia 2017 r., co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem gdyby Sąd ocenił te dowody i rozważył ich znaczenie, dokonałby ustaleń obejmujących stwierdzenie, że już w dniu 21 kwietnia 2017 r. powód znał treść polecenia służbowego w zakresie zobowiązania go do zwrotu mienia pracodawcy, co winno doprowadzić do oceny, iż powód naruszył ciężko swój podstawowy obowiązek pracowniczy, tj. bez uzasadnionej przyczyny nie wykonał polecenia służbowego; a także naruszenia prawa materialnego: 1) art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p., przez błędne uznanie, że wskazana w oświadczeniu z dnia 26 kwietnia 2017 r. przyczyna rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia, sformułowana jako „wyjawienie tajemnicy przedsiębiorstwa F. S.A. (dalej „Spółka”) na rzecz inwestora przez informowanie o marży kontraktach realizowanych przez Spółkę”, jest niekonkretna, mimo iż w przyczynie tej została przedstawiona jednostkowa sytuacja, w której powód brał udział i w związku z tym nie mógł mieć wątpliwości, na rzecz jakiego kontrahenta ujawnił informacje o marży uzyskiwanej przez pracodawcę, która to informacja stanowiła tajemnicę przedsiębiorstwa pozwanej spółki; 2) art. 52 § 1 pkt 1 k.p., przez błędne uznanie, że

przyczyny wskazane jako druga i trzecia w kolejności w oświadczeniu z dnia 26 kwietnia 2017 r. nie uzasadniały rozwiązania z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia; 3) art. 52 § 2 k.p., przez błędne uznanie, że w przypadku przyczyny opisanej w oświadczeniu z dnia 26 kwietnia 2017 r. jako „wprowadzenie w błąd pozostałych członków zarządu co do realizacji kontraktu budowlanego dotyczącego realizacji stacji metra C[...]”, do rozwiązania z powodem umowy o pracę doszło z przekroczeniem miesięcznego terminu określonego w przywołanym wyżej przepisie; ewentualnie, w razie uznania, że w przypadku przyczyny opisanej w oświadczeniu z dnia 26 kwietnia 2017 r. jako „wprowadzenie w błąd pozostałych członków zarządu, co do realizacji kontraktu budowlanego dotyczącego realizacji stacji metra C[...]”, do rozwiązania z powodem umowy o pracę doszło z przekroczeniem miesięcznego terminu określonego w art. 52 § 2 k.p.; 4) art. 8 k.p., przez jego niezastosowanie przez Sąd drugiej instancji w sytuacji, gdy przekroczenie terminu przez pracodawcę było - zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez ten Sąd - minimalne (3 dniowe).

Z powołaniem się na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W. wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do następujących pytań:

(-) „Czy przyczyna rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę może zostać uznana za niekonkretną w sytuacji, w której w jej opisie nie zostały co prawda wskazane wszystkie informacje dotyczące okoliczności, którą pracodawca uznał za uzasadniającą rozwiązanie umowy o pracę, jednakże przyczyna ta dotyczy jednostkowej sytuacji, w której pracownik brał udział, a co za tym idzie, o której pracownik miał wiedzę?”;

(-) „Czy w sytuacji gdy pracodawca w toku postępowania wyjaśniającego uzyskuje informacje, które stają się następnie podstawą do sformułowania przyczyny rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę, a następnie, w celu ostatecznej weryfikacji poczynionych przez siebie ustaleń, bezzwłocznie i sprawnie

dokonywać dalszych czynności weryfikacyjnych, które nie prowadzą jednak do uzyskania nowej wiedzy, ale pozwalają mu na stwierdzenie, że dokonał wszystkich czynności weryfikacyjnych, aby podjąć decyzję co do dalszej współpracy z pracownikiem, to czy miesięczny termin z art. 52 § 2 k.p. rozpoczyna bieg od uzyskania przez pracodawcę informacji stanowiącej podstawę do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę, czy też od dnia zakończenia postępowania wyjaśniającego?;

(-) „Czy początkiem rozpoczęcia terminu z art. 52 § 2 k.p. jest zawsze dzień pozyskania przez pracodawcę obiektywnej wiedzy o zawinionym działaniu pracownika, czy też dzień, w którym pracodawca po sprawnie i bezzwłocznie przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym uzyskuje potwierdzenie wcześniej zdobytej wiedzy?”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego

wyvodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398<sup>4</sup> k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wnioszek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z dnia 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest też wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. W szczególności rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie jest wyręczenie strony reprezentowanej w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika we wskazaniu (doprecyzowywaniu) treści postulowanych zagadnień prawnych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2019 r., II UK 255/18, LEX nr 2688935).

Skarżąca nie zdołała wykazać występowania w sprawie powołanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Postawione przez skarżącą we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzy pytania nie stanowią prawidłowo sformułowanych zgadnień prawnych, nie nawiązują w sposób ogólny i abstrakcyjny do treści powołanych przepisów, nie wyjaśniają w czym tkwi trudność w dekodowaniu zawartych w tych przepisach norm prawnych i nie zawierają argumentów prawnych na poparcie stanowiska strony skarżącej. Podnoszone przez skarżącą wątpliwości prawne zostały zaś wyjaśnione w orzecznictwie sądowym.

Za ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego należy uznać pogląd, zgodnie z którym spoczywający na pracodawcy z mocy art. 30 § 4 k.p. obowiązek wskazania przyczyny rozwiązania umowy o pracę na czas nieokreślony ma nie tylko charakter formalny, ale jest związany z oceną zasadności dokonanego wobec pracownika rozwiązania stosunku zatrudnienia. Z tego powodu przyczyna rozwiązania powinna być skonkretyzowana, co nie oznacza jedynie obowiązku wyczerpującego powołania wszystkich okoliczności, które stały się podstawą podjęcia przez pracodawcę decyzji o rozwiązaniu stosunku pracy. Konkretność owej przyczyny polega nie tyle na jej opisanu w sposób szczegółowy, co na precyzyjnym wskazaniu tych okoliczności, które są przyczyną decyzji pracodawcy, ponieważ w przypadku ewentualnej kontroli sądowej ta właśnie skonkretyzowana przyczyna będzie podstawą oceny, czy rozwiązanie umowy o pracę było uzasadnione. Stopień uszczegółowienia przyczyn rozwiązania stosunku zatrudnienia zależy od konkretnego przypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2009 r., II PK 156/2008, LexPolonica nr 2578275). Powyższe wymagania biorą się stąd, że pracodawca w toku postępowania wywołanego wniesieniem odwołania pracownika od rozwiązania umowy o pracę nie może wykazywać jego zasadności w oparciu o inną przyczynę niż wskazana w oświadczeniu woli (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1999 r., I PKN 571/98, OSNAPIUS 2000 nr 7, poz. 266, OSP 2001 nr 4, str. 181, z glosą A. Wypych-Żywickiej). Skonkretyzowana przyczyna rozwiązania umowy o pracę powinna być pracownikowi znana najpóźniej z chwilą otrzymania pisma rozwiązującego stosunek pracy. Wprawdzie w orzecznictwie dopuszcza się wskazanie w piśmie rozwiązującym umowę o pracę

przyczyn sformułowanych ogólnie, ale tylko wówczas, gdy skonkretyzowane przyczyny sformułowano w innym piśmie doręczonym pracownikowi jednocześnie z oświadczeniem o rozwiązaniu lub też w piśmie, z którym pracownik mógł zapoznać się przed owym rozwiązaniem, a oświadczenie pracodawcy odwołuje się do zarzutów stawianych wcześniej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 maja 1998 r., I PKN 105/98, OSNAPiUS 1999 nr 10, poz. 335; z dnia 2 września 1998 r., I PKN 271/98, OSNAPiUS 1999 nr 18, poz. 577; z dnia 10 listopada 1998 r., I PKN 423/98, OSNAPiUS 1999 nr 24, poz. 789; z dnia 21 listopada 2000 r., I PKN 99/2000, OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 287 oraz z dnia 8 stycznia 2007 r., I PK 175/2006, LexPolonica nr 1341085).

W niniejszym postępowaniu Sąd Okręgowy uznał, że pracodawca w oświadczeniu woli o rozwiązaniu łączącej strony umowy o pracę bez wypowiedzenia nie wskazał, o jaką konkretnie sytuację chodziło. Dopiero na etapie postępowania sądowego podnosił, że przyczyna dotyczy rozmowy powoda z R.P., która miała miejsce w 2017 r., a wyjawienie informacji dotyczyło marży na kontrakcie z jego firmą. Pozwany nie wykazał, aby powód był zorientowany co do tego już przy odebraniu oświadczenia woli pracodawcy, zapoznawszy się z przyczyną rozwiązania w inny sposób. W ocenie Sądu drugiej instancji, pozwany nie spełnił obowiązku konkretnego wskazania przyczyny rozwiązania umowy o pracę. Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że w omawianym zakresie pracodawca naruszył art. 30 § 4 k.p. W ocenie Sądu drugiej instancji, prawdziwa i uzasadniająca rozwiązanie umowy o pracę była przyczyna określona jako „wprowadzenie w błąd pozostałych członków zarządu, co do realizacji kontraktu budowlanego, dotyczącego realizacji stacji metra C[...]”. Jednakże zasadność tej przyczyny nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ w odniesieniu do niej pozwany nie zachował miesięcznego terminu wynikającego z art. 52 § 2 k.p., od uzyskania przez pracodawcę wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy. Pracodawca powziął bowiem taką informację najpóźniej w dniu 23 marca 2017 r., zatem termin na rozwiązanie umowy o pracę z tej przyczyny, wynikający art. 52 § 2 k.p., upłynął w dniu 23 kwietnia 2017 r., a więc przed upływem terminu, w którym powód miał możliwość zapoznania się z oświadczeniem woli pracodawcy, to jest w dniu 26 kwietnia 2017 r.

Konkludując, Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie, gdyż trzy z czterech wskazanych przez pracodawcę przyczyny rozwiązania umowy o pracę były sprzeczne z art. 30 § 4 k.p., natomiast jedna z art. 52 § 2 k.p.

We wniosku zawartym w skardze kasacyjnej strony pozwanej nie przedstawiono juredycznego wywodu, który przekonywałby, że dotychczasowy bogaty dorobek orzecznictwa i piśmiennictwa jest niewystarczający z punktu widzenia przedmiotu sprawy, w której została złożona niniejsza skarga kasacyjna. Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przypominając, że ciężar wykazania przyczyn kasacyjnych spoczywa na skarżącym, a Sąd Najwyższy - orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - bada jedynie wniosek i jego motywy (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.), bez wnikania w ocenę zasadności podstaw kasacyjnych (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13 i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepublikowane). Nie jest w szczególności rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów na rzecz istnienia przesłanek przedsądu w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, jeżeli skarżący zaniechał ich przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13; z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z dnia 7 grudnia 2018 r., II CSK 309/18 i z dnia 15 marca 2019 r., IV CSK 373/18, niepublikowane).

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 398<sup>21</sup> w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).